Lietas arhīva Nr. CA-0076-21/9
ECLI:LV:ZAT:2021:0701.C73519419.17.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2021.gada 1.jūlijā

Zemgales apgabaltiesa
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Inese Skudra,
tiesnese Svetlana Maršāne,
tiesnese Inese Belicka
ar tiesas sēdes sekretāri Kristīni Šumilovu,
piedaloties prasītāja /pers. A/ pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Ērikam Spurelim un atbildētājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Sandrai Gorbenko,
atklātā apelācijas instances tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar prasītāja /pers. A/ apelācijas sūdzību un atbildētājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pilnvarotās pārstāves zvērinātas advokātes Sandras Gorbenko pretapelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2020.gada 21.februāra spriedumu /pers. A/ prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ par parāda un procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 22.jūlijā /pers. A/ vērsies Zemgales rajona tiesā ar prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā – SIA) /Nosaukums A/ par prasījuma dzēšanu ar ieskaitu un procentu piedziņu.

2019.gada 11.septembrī u n 2020.gada 22.janvārī, atsaucoties uz Civillikuma 1587.pantu, prasība grozīta, lūdzot piedzīt no atbildētājas pamatparādu 25 000 EUR un likumiskos procentus. Saskaņā ar pēdējiem prasības precizējumiem prasītājs lūdzis tiesu: 1) piedzīt no atbildētājas prasītāja labā SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu vērtību 25 000 EUR un likumiskos procentus 8469,39 EUR par periodu no 2015.gada 1.maija līdz 2019.gada 22.jūlijam, kopā 33 469,39 EUR; 2) piedzīt no atbildētājas prasītāja labā tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā un prasības precizējumos norādīti šādi apstākļi.

[1.1] Prasītājs norāda, ka ar Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 11.decembra spriedumu no prasītāja atbildētājas labā piedzīti zaudējumi 30 228,60 EUR, valsts nodeva 1390,63 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,53 EUR, kopā 31 631,76 EUR. Spriedums stājies spēkā 2019.gada 4.aprīlī.

2015.gada 10.aprīlī prasītājs vienojās par SIA /Nosaukums B/ 2000 (pēc pamatkapitāla denominācijas uz euro 2845) pamatkapitāla daļu, kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināšanu atbildētājai par 25 000 EUR. No Lursoft datu bāzes redzams, ka 2015.gada 18.maijā SIA /Nosaukums B/ pamatkapitāla daļas pārreģistrētas uz atbildētājas vārda, savukārt pirkuma maksa netika samaksāta.

2015.gada 19.jūnijā atbildētāja SIA /Nosaukums B/ pamatkapitāla daļas atsavināja /pers. B/, līdz ar to prasītājam nav iespējams prasīt tās atdot atpakaļ, tāpēc, pamatojoties uz Civillikuma 1488.panta 2.punktu, prasītājs lūdz atlīdzināt atsavināto kapitāla daļu vērtību.

Lietā ir iesniegts 2019.gada 29.jūlija sertificēta vērtētāja novērtējums, saskaņā ar kuru noteikts, ka SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu vērtība uz 2014.gada 31.decembri bija 25 000 EUR, kas apliecina objektīvu pirkuma maksas 25 000 EUR apmērā noteikšanu 2015.gada 10.aprīlī.

Prasītāja pretprasījumu pret atbildētāju veido pamatparāds 25 000 EUR un likumiskie procenti 8469,39 EUR, kopā 33 469,39 EUR.

[1.2] Ievērojot to, ka atbildētāja neatzīst starp pusēm 2015.gada 10.aprīlī noslēgta SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu pirkuma līguma pastāvēšanu rakstveida formā, uzskatot, ka lietā iesniegtais līgums ir viltots, prasītājs norādījis, ka prasība ir grozāma un uzturama, pieņemot, ka starp pusēm nav rakstveida formā noslēgta SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu pirkuma līguma.

Lietā nevar būt strīda par to, ka SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu atsavināšanas darījums ir izpildīts, jo 2015.gada 18.maijā pamatkapitāla daļas ir pārreģistrētas uz atbildētājas vārda, bet 2015.gada 19.jūnijā atsavinātas tālāk, kas pierāda, ka atbildētāja atzina sev par saistošu ar prasītāju noslēgto SIA /Nosaukums B/ pamatkapitāla daļu atsavināšanas darījumu.

[1.3] 2015.gada 8.maijā prasītājs atbildētājai iesniedzis pretenziju par parāda 25 000 EUR atmaksu līdz 2015.gada 18.maijam, uz kuru saņēmis atbildētājas pārstāvja, kurš sniedz viņai grāmatvedības pakalpojumus, SIA /Nosaukums C/ /amats/ /pers. C/ 2015.gada 3.jūnija atbildi. 2018.gada 2.maijā nosūtīta atkārtota pretenzija par parādu, atbilde netika saņemta, bet 2019.gada 29.martā nosūtīts maksātnespējas brīdinājums, uz kuru tika saņemta atbildētājas atbilde.

[1.4] Prasība un prasības precizējumi pamatoti ar Civillikuma 1488., 1587., 1756., 1757., 1760., 1765., 1847., 1853.pantu (lietas 1.sējuma 4.–10., 68.–74., 90.–93., 240.–243.lapa).

[2] Ar Zemgales rajona tiesas 2020.gada 21.februāra spriedumu /pers. A/ prasība pret SIA /Nosaukums A/ par parāda un procentu piedziņu noraidīta. No /pers. A/ SIA /Nosaukums A/ labā piedzīti tiesāšanās izdevumi 907,50 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Tiesa konstatējusi turpmāk norādītos lietas faktiskos apstākļus.

No Lursoft datu bāzes izdrukas redzams, ka no 2012.gada 1.oktobra līdz 2015.gada 16.septembrim prasītājs bija atbildētājas /amats/ ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi, no 2012.gada 8.oktobra līdz 2015.gada 6.jūlijam prasītājs bija SIA /Nosaukums B/ /amats/ ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi.

Lietā nav strīda par to, ka prasītājs savas SIA /Nosaukums B/ 2845 kapitāldaļas, kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināja atbildētājai, bet par to lietā nav spēkā esoša rakstveida līguma.

Grozot prasību, prasītājs savu prasījumu vairs nepamato ar pušu starpā noslēgto 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumu, norāda, ka prasību uztur, pieņemot, ka starp pusēm nav rakstveida formā noslēgta SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu pirkuma līguma.

[2.2] Lietā nav pierādījumu tam, ka minētās kapitāla daļas pārdotas par 25 000 EUR.

Lai arī saskaņā ar sertificētas vērtētājas /pers. D/ atzinumu kapitāla daļu vērtība 2014.gada 31.decembrī ir 25 000 EUR, tas nepierāda, ka kapitāla daļu atsavināšanas summa bija tieši 25 000 EUR.

Atbildētājas pārstāvja 2015.gada 3.jūnija atbildē uz 2015.gada 8.maija pretenziju norādītais, ka atbildētājas grāmatvedības datos reģistrētas saistības pret prasītāju 25 000 EUR par SIA /Nosaukums B/ kapitāldaļu pirkumu, ir pretrunā prasītāja, kurš norādīts kā galvotājs 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumā, norādītajam (fiksēts Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 8.februāra spriedumā lietā Nr.C33406316), ka ne minētais līgums, ne tajā norādītā darījuma summa (25 000 EUR) nekad nav iegrāmatota ne SIA /Nosaukums B/, ne atbildētājas grāmatvedības dokumentos.

Minēto dokumentu parādnieka pārstāvji nav nodevuši arī SIA /Nosaukums B/ maksātnespējas procesa administratorei.

Neesot neapšaubāmiem pierādījumiem par darījuma summu, tiesa nav konstatējusi, ka prasītājs savas SIA /Nosaukums B/ 2845 kapitāldaļas, kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināja atbildētājai par 25 000 EUR.

Līdz ar to tiesa noraidījusi prasību daļā par pamatparāda 25 000 EUR piedziņu no atbildētājas, atzīstot, ka, nepastāvot galvenajam parādam, nav pamata piedzīt likumiskos procentus 8469,39 EUR no atbildētājas, kā arī noraidāms prasītāja lūgums par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

[2.3] Konstatējot, ka atbilstoši zvērinātas advokātes Sandras Gorbenko rēķinam atbildētājai radušies izdevumi advokāta palīdzības samaksai lietā 1815 EUR, saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmo, otro un ceturto daļu atbildētājas labā no prasītāja tiesa piedzinusi izdevumus par advokāta palīdzību 907,50 EUR (50 % no 1815 EUR) (lietas 2.sējuma 248.–253.lapa).

[3] Par minēto spriedumu prasītājs /pers. A/ iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā norādīts, ka spriedumu pārsūdz pilnībā turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

[3.1] Apelācijas sūdzības iesniedzējs, iebilstot pirmās instances tiesas spriedumam kopumā, norāda, ka pirmās instances tiesa nav izvērtējusi lietas apstākļus, faktus un pierādījumus kopsakarā ar Civillikuma 1488.pantu, atbilstoši tam, par ko ir celta un pamatota prasība.

Lietā nav strīda, ka prasītājs sev piederošās SIA /Nosaukums B/ 2845 kapitāldaļas, kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināja atbildētājai. Tāpat lietā nevar būt strīds, ka darījums bija noformējams rakstveidā, kas, kā izriet no lietas materiāliem, pienācīgā kārtā nav veikts.

Līdz ar to uzskata, ka piemērojams Civillikuma 1488.panta 2.punkts, jo prasītājs no savas puses darījumu ir izpildījis, savukārt atbildētāja prasītāja izpildījumu ir pieņēmusi.

Apelatora ieskatā pirmās instances tiesas atzinumam, ka lietā nav pierādījumu tam, ka minētās kapitāla daļas pārdotas par 25 000 EUR, nav izšķirošas nozīmes, bet ir izšķiroša nozīme kapitāla daļu vērtībai – 25 000 EUR.

Iebilst pret pirmās instances tiesas apstākļu izvērtējumu, proti, ka atbildētājas pārstāvja /pers. C/ 2015.gada 3.jūnija atbildē uz 2015.gada 8.maija pretenziju norādītais, ka atbildētājas grāmatvedības datos reģistrētas saistības pret prasītāju 25 000 EUR apmērā par SIA /Nosaukums B/ kapitāldaļu pirkumu, ir pretrunā /pers. E/, kurš norādīts kā galvotājs 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumā, norādītajam (fiksēts Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 8.februāra spriedumā lietā Nr.C33406316), ka ne minētais līgums, ne tajā norādītā darījuma summa (25 000 EUR) nekad nav iegrāmatota ne SIA /Nosaukums B/, ne atbildētājas grāmatvedības dokumentos.

Apelators arī iebilst, ka pirmās instances tiesa ņēmusi vērā, ka 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumu parādnieces pārstāvji nav nodevuši arī SIA /Nosaukums B/ maksātnespējas procesa administratorei.

[3.2] Uzsver, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka atbildētājas pārstāvis /pers. C/ ir ne tikai atbildētājas pārstāvis uz pilnvaras pamata, kas ir apstiprinājis darījumu un darījuma summu, bet arī SIA /Nosaukums C/, kas uz līguma pamata darījuma noslēgšanas laikā sniedza atbildētājai grāmatvedības pakalpojumus, /amats/. Līdz ar to /pers. C/ kā SIA /Nosaukums C/ /amats/ jeb kā trešā persona ir apstiprinājis šādu darījumu un to, ka laikā, kad SIA /Nosaukums C/ sniedza atbildētājai grāmatvedības pakalpojumus, strīdus darījums bija atspoguļots atbildētājas grāmatvedībā.

Savukārt attiecībā uz apstākli, ka SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu darījums nav iegrāmatots SIA /Nosaukums B/ grāmatvedībā, norāda, ka SIA /Nosaukums B/ grāmatvedībā tam nav jābūt atspoguļotam, jo SIA /Nosaukums B/ nav šī darījuma dalībniece. Apstāklis, ka parādnieka pārstāvji 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumu nav nodevuši SIA /Nosaukums B/ maksātnespējas procesa administratorei, nepierāda, ka šāds darījums nav bijis.

[3.3] Apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz tiesu: 1) piedzīt no atbildētājas prasītāja labā SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu vērtību 25 000 EUR un likumiskos procentus 8469,39 EUR no 2015.gada 1.maija līdz 2019.gada 22.jūlijam, kopā 33 469,39 EUR; 2) piedzīt no atbildētājas prasītāja labā tiesāšanās izdevumus (lietas 2.sējuma 29.–31.lapa).

[4] Par minēto spriedumu atbildētājas SIA /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Sandra Gorbenko iesniegusi pretapelācijas sūdzību daļā, ar kuru atbildētājas labā nav piedzīti atlikušie ar lietas vešanu saistītie izdevumi 517,50 EUR apmērā, turpmāk minēto iemeslu dēļ.

Norāda, ka lietā iesniegts zvērināta advokāta rēķins par pārstāvību pirmās instances tiesā par summu 1850 EUR (tā sūdzībā). Tiesa no minētās summas piedzinusi tikai 50 %, pamatojot to ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu. Piedzenamās summas apmērs ir aprobežots ar 50 % no noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra, nevis no faktiski samaksātās summas. Konkrētajā gadījumā, kā tas pareizi norādīts tiesas spriedumā, maksimālā likumā noteiktā atlīdzināmā summa ir 2850 EUR, līdz ar to par advokāta piedalīšanos pirmās instances tiesā bija pamats piedzīt no prasītāja atbildētājas labā 50 % no 2850 EUR, t. i., 1425 EUR.

[4.1] Par prasītāja apelācijas sūdzību paskaidro, ka prasītājs nepamatoti uzskata, ka viņam lietā nav jāiesniedz pierādījumi par to, kāds darījums starp pusēm noslēgts, bet gan pietiek ar to, ka pierāda atsavināto kapitāla daļu tirgus vērtību atsavināšanas brīdī. Arī prasītāja norādītais Civillikuma 1488.panta pirmās daļas 2.punkts ir paredzēts gadījumam, kad ir pierādīts, kāda tieši vienošanās pušu starpā bijusi panākta un kādas konkrēti saistības atbildētāja nav izpildījusi. Ja nav pierādītas paša darījuma būtiskās sastāvdaļas, tad nevar būt runa par to, ka iestājas minētā panta nosacījumi.

Uzsver, ka prasītājs iesniedzis viltotu dokumentu, savukārt prasību grozījis pēc tam, kad viņam skaidri norādīts, ka saskaņā ar Komerclikuma 188.panta otro daļu kapitāla daļu atsavināšanas līgums obligāti slēdzams rakstveidā. Ņemot vērā, ka atsavināto kapitāla daļu pārreģistrēšanu veicis pats prasītājs, acīmredzami, ka uz to brīdi ir izpildītas visas saistības no atbildētājas puses, lai arī par kādām uz to brīdi viņš pats ar sevi bija vienojies. Jāņem vērā arī tas, ka viņš viens pats 2015.gada 18.maijā parakstījis dalībnieku reģistra nodalījumu šo daļu pārreģistrācijai Uzņēmumu reģistrā.

[4.1.1] Iebilst pret prasītāja apgalvojumu, ka atbildētāja nav izpildījusi savas saistības pret viņu saistībā ar strīdus kapitāla daļu atsavināšanu, jo prasītāja faktiskā rīcība norāda uz pretējo. Prasītāja brīdinājumā noteikts samaksas termiņš līdz 2015.gada 18.maijam, bet jau 17.maijā (pirms noteiktā samaksas termiņa) viņš pie zvērināta notāra apliecinājis savu parakstu uz dalībnieku reģistra. 2015.gada 8.maija pretenzija ir apšaubāms dokuments, jo nav saprotams tā sastādīšanas iemesls, tā kā prasītājs to faktiski sūtījis pats sev. Šajā gadījumā bija nepieciešams atsevišķs atbildētājas dalībnieku sapulces lēmums, kāds netika pieņemts.

Pamatu šaubām dod arī atbildētājas 2014.gada pārskata vadības ziņojums, kurš sastādīts jau pēc it kā notikušā darījuma – 2015.gada 30.aprīlī, kurā noteikts, ka nekādu svarīgu notikumu sabiedrībai nav bijis un nav arī plānota nekāda īpašnieku maiņa 2015.gadā, turklāt nav atsauces uz tik svarīgu darījumu kā otras sabiedrības kapitāla daļu iegāde par 25 000 EUR situācijā, kad sabiedrībai ir zaudējumi vairāk kā 9000 EUR.

[4.1.2] Prasītāja uzskats, ka ar /amats/ /pers. C/ apliecinājumu ir pierādīta strīdus darījuma esība, ir nepamatots, jo ne /pers. C/, ne arī prasītājs kapitāla daļu atsavināšanas līgumu nav iesniedzis arī sabiedrības jaunajai valdei.

Atbildētājas pārstāvja /pers. C/ atbildi par to, ka parāds eksistē, tikai pagaidām sabiedrībai nav iespējas to samaksāt, parakstījusi persona, kurai

pilnvaru ir izsniedzis pats prasītājs, sastādīta tieši tiesvedībai, no pilnvaras oriģināla redzams, ka tā ir apzīmogota, taču lietā esošā pilnvara ir bez zīmoga, acīmredzami tā iemesla dēļ, ka vēlāk šis zīmogs prasītājam vairs nebija pieejams.

[4.1.3] Vēršot uzmanību uz 2015.gada 1.jūlija aktu par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu, secina, ka prasītājs to parakstījis pats ar sevi. Akta sastādīšanas datums ir interesants, jo šādi akti parasti tiek stādīti gada beigās, bet 2015.gada beigās prasītājs vairs nevarēja rīkoties sabiedrības vārdā, tā kā vairs nebija tās /amats/, tāpēc nācās šo aktu noformēt ar citu (agrāku) datumu.

[4.2] Tādējādi secina, ka prasītājs nav pierādījis, ka atbildētāja nebūtu izpildījusi kādas savas uzņemtās saistības, tāpēc prasība ir noraidāma un no prasītāja atbildētājas labā piedzenami visi tiesāšanās izdevumi (lietas 2.sējuma 40.–43.lapa).

[5] Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja prasītāja /pers. A/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Ēriks Spurelis apelācijas sūdzību un prasību uzturēja saskaņā ar pēdējiem prasības precizējumiem 2020.gada 22.janvārī, pretapelācijas sūdzību neatzina, sniedza apelācijas sūdzībā, prasības pieteikumā un prasības papildinājumos norādītajam analogus paskaidrojumus.

Tiesas sēdē pretapelācijas sūdzības iesniedzēja atbildētājas SIA /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Sandra Gorbenko prasītāja apelācijas sūdzību un prasību neatzina, pretapelācijas sūdzību uzturēja, sniedza pretapelācijas sūdzībā norādītajam analogus paskaidrojumus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausījusies apelācijas sūdzības iesniedzēja prasītāja /pers. A/ pilnvarotā pārstāvja zvērināta advokāta Ērika Spureļa un pretapelācijas sūdzības iesniedzējas atbildētājas SIA /Nosaukums A/ pilnvarotās pārstāves zvērinātas advokātes Sandras Gorbenko paskaidrojumus, liecinieka liecību, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, apelācijas sūdzības motīvus, uzskata, ka prasība ir noraidāma.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.*

Prasītājs/pers. A/ pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējis pilnā apmērā, apelācijas sūdzībā norādot, ka pirmās instances tiesa nav izvērtējusi lietas apstākļus, faktus un pierādījumus kopsakarā ar Civillikuma 1488.pantu, atbilstoši tam, par ko ir celta un pamatota prasība.

Atbildētājas SIA /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Sandra Gorbenko iesniegusi pretapelācijas sūdzību, pārsūdzot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par atbildētājas labā nepiedzītajiem ar lietas vešanu saistītajiem izdevumiem 517,50 EUR apmērā.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu *sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.*

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to ir pamats pievienoties pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai, kā to paredz Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa.

[9] Civilprocesa likuma 430.panta trešajā daļā noteikts, ka *fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.*

Lietā nepastāv strīds, ka no 2012.gada 1.oktobra līdz 2015.gada 16.septembrim prasītājs bija atbildētājas /amats/ ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi, un no 2012.gada 8.oktobra līdz 2015.gada 6.jūlijam prasītājs bija SIA /Nosaukums B/ /amats/ ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi.

No Lursoft datu bāzes redzams, ka /pers. A/ no 2012.gada 25.februāra līdz 2015.gada 18.maijam SIA /Nosaukums B/ piederēja 2000 kapitāla daļas, kas ir 100 %, kuru vērtība ir 2845,74 EUR.

2015.gada 18.maijā prasītājs veicis pamatkapitāla denonināciju, kā rezultātā reģistrēts, ka prasītājam pieder 100 % SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļas kopskaitā 2845, kuru ieguldījuma vērtība ir 2845 EUR.

2015.gada 21.maijā Uzņēmumu reģistrā izdarīts ieraksts par to, ka no 2015.gada 18.maija 2845 kapitāla daļas reģistrētas kā SIA /Nosaukums A/ īpašums, bet no 2015.gada 19.jūnija kā vienīgais SIA dalībnieks ir /pers. B/.

Tādējādi lietā nav strīda par to, ka prasītājs savas SIA /Nosaukums B/ 2845 kapitāldaļas, kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināja atbildētājai, bet par to lietā nav spēkā esoša rakstveida līguma.

Grozot prasību, prasītājs savu prasījumu vairs nepamato ar pušu starpā noslēgto 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumu, norāda, ka prasību uztur, pieņemot, ka starp pusēm nav rakstveida formā noslēgta SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu pirkuma līguma.

[10] Starp pusēm pastāv strīds par to, vai atbildētājai ir neizpildītas saistības pret prasītāju saistībā ar prasītājam piederošo SIA /Nosaukums B/ kapitāla daļu pārdošanu 2015.gadā, jo prasītājs uzskata, ka notikusi vienošanās par šo kapitāla daļu atsavināšanu par summu 25 000 EUR.

Prasītājs pastāv uz to, ka 2015.gada 10.aprīlī vienojās par sev piederošo SIA /Nosaukums B/ 2000 pamatkapitāla daļu (konvertējot uz euro no 2015.gada 18.maija 2845 pamatkapitāla daļas), kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināšanu atbildētājai par 25 000 EUR.

[10.1] Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka lietā nav pierādījumu tam, ka minētās kapitāla daļas pārdotas par 25 000 EUR.

Lai arī saskaņā ar sertificētas vērtētājas /pers. D/ atzinumu kapitāla daļu vērtība 2014.gada 31.decembrī ir 25 000 EUR, tas nepierāda, ka kapitāla daļu atsavināšanas summa bija tieši 25 000 EUR.

[10.2] Apelācijas instances tiesas sēdē 2021.gada 3.jūnijā nopratināts kā liecinieks /pers. F/ liecināja, ka /pers. A/ un /pers. E/ bija vairāki uzņēmumi, ka no viņiem ir saņēmis darba uzdevumus, ir gatavojis dokumentus Uzņēmumu reģistram un pirkuma līgumus, bet tā kā ir pagājis ilgs laiks, neko konkrēti neatceras, nevar pateikt par kādu pirkuma maksu puses vienojās par kapitāla daļu atsavināšanu.

Apelācijas instances tiesa pievienojas atbildētājas viedoklim, ka prasītājs nepamatoti uzskata, ka viņam lietā nav jāiesniedz pierādījumi par to, kāds darījums starp pusēm noslēgts, bet gan pietiek ar to, ka pierāda atsavināto kapitāla daļu tirgus vērtību atsavināšanas brīdī.

[11] Saskaņā ar Civillikuma 1473.pantu *tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskata, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus.*

Civillikuma 1482.pants nosaka, ka *darījumi jāizteic rakstiski vai nu pēc likuma, vai pēc dalībnieku labprātīgas vienošanās.*

Civillikuma 1483.pants noteic, ka *likums prasa rakstisku formu: 1) kā zināmu darījumu būtisku sastāvdaļu; 2) taisot darījumu 1474.pantā minētās iestādēs vai pie turpat minētām amatpersonām; 3) kad tas jāieraksta zemes grāmatās; 4) kā nosacījumu prasības tiesībai uz darījuma pamata.*

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1484.pantu, *ja likums prasa rakstisku formu kā darījuma būtisku sastāvdaļu, tad darījums pirms attiecīga akta taisīšanas nav spēkā.*

Komerclikuma 188.panta otrā daļa nosaka, ka *daļas atsavināšanas, tajā skaitā nodošanas, darījums slēdzams rakstveidā.*

[12] Atbildētājas iebildumi saistīti ar to, ka prasītājs iesniedzis viltotu dokumentu, savukārt prasību grozījis pēc tam, kad viņam skaidri norādīts, ka saskaņā ar Komerclikuma 188.panta otro daļu kapitāla daļu atsavināšanas līgums obligāti slēdzams rakstveidā.

[13] Civillikuma 1488.panta pirmās daļas 2.punkts, uz kuru savā prasībā atsaucas prasītājs, ir paredzēts gadījumam, kad ir pierādīts kāda tieši vienošanās pušu starpā bijusi panākta un kādas konkrēti saistības atbildētāja nav izpildījusi.

Prasītājs darījuma noslēgšanas un kapitāldaļu atsavināšanas brīdī bija atbildētājas amatpersona ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi, tādējādi

varēja ietekmēt to, ka kapitāldaļas netiek pārreģistrētas, kamēr nav veikta samaksa.

Kapitāldaļu pārreģistrācija uz atbildētājas vārda, kā arī 2015.gada 19.jūnija darījums – šo kapitāldaļu atsavināšana /pers. B/ periodā, kad prasītājs bija atbildētājas /amats/ ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību, liecina, ka prasītājam nebija nekādu pretenziju par neizpildītām saistībām par kapitāldaļu atsavināšanu.

Turklāt, tā kā nav rakstiska līguma, kā to nosaka Komerclikuma 188.panta otrā daļa, tad, ņemot vērā, ka kapitāldaļas prasītājs ir atsavinājis atbildētājai, kuru pats pārstāvēja un parakstījis kapitāldaļu pārreģistrācijas dokumentus Uzņēmumu reģistram, prezumējams, ka saistības, par kurām puses vienojās, bija izpildītas.

[14] Atbildētāja pamatoti norāda, ka 2015.gada 8.maija pretenzija, kurā noteikts samaksas termiņš līdz 2015.gada 18.maijam, ir apšaubāms dokuments, jo nav saprotams tā sastādīšanas iemesls, tā kā prasītājs to faktiski sūtījis sev.

Turklāt, kā redzams no Lursoft pieejamiem datiem, tad atbildētājas 50 % kapitāldaļu īpašnieks no 2013.gada 10.oktobra līdz 2015.gada 4.septembrim bija /pers. E/.

Saskaņā ar Komerclikuma 139.^{3} panta pirmo daļu darījuma slēgšanas brīdī (spēkā līdz 2017.gada 13.jūlijam), *ja sabiedrība slēdz darījumu ar valdes vai padomes locekli vai saistīto personu, padome vai, ja tādas nav, dalībnieku sapulce apstiprina darījuma slēgšanu vai dod piekrišanu darījuma slēgšanai (..).*

Tādējādi darījuma slēgšanai bija nepieciešams atsevišķs SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sapulces lēmums, kāds netika pieņemts.

[15] Atbildētāja pareizi norāda, ka pamatu šaubām par jebkādām atbildētājas saistībām pret prasītāju dod lietā esošais SIA /Nosaukums A/ 2014.gada pārskata vadības ziņojums (kurš sastādīts 2015.gada 30.aprīlī), kurā /pers. A/ kā atbildētājas /amats/ apliecinājis, ka no pārskata gada beigām līdz šodienai, 2015.gada 30.aprīlim, nav notikuši nekādi svarīgi notikumi, kas varētu ietekmēt gada pārskata novērtējumu (lietas 1.sējuma 137.lapa). Ziņojumā norādīts, ka 2014.gada zaudējumi ir 9701 EUR, līdz ar to ir pamats apšaubīt, ka noticis darījums par kapitāldaļu iegādi par summu 25 000 EUR, tādējādi vēl vairāk palielinot uzņēmuma neatmaksātās saistības.

[16] Apelācijas instances tiesa atzīst, ka arī atbildētājas pārstāvja /pers. C/ 2015.gada 3.jūnija atbilde uz 2015.gada 8.maija pretenziju un tajā norādītais, ka atbildētājas grāmatvedības datos reģistrētas saistības pret prasītāju 25 000 EUR apmērā par SIA /Nosaukums B/ kapitāldaļu pirkumu, ir apšaubāms dokuments (lietas 1.sējuma 21.lapa).

/pers. C/ kā SIA /Nosaukums A/ pilnvarotā pārstāvja atbildē uz 2015.gada 8.maija pretenziju norādīts, ka pielikumā ir pilnvaras kopija.

Apšaubot sniegtās atbildes saturu, atbildētāja norādījusi, ka prasītājs pievienojis dokumentu, kas acīmredzami izgatavots tikai šīs lietas vajadzībām. Prasības pieteikumam pievienota 2012.gada 13.decembrī paša prasītāja kā SIA „/Nosaukums A/ (iepriekšējais nosaukums) /amats/ izsniegta pilnvara /pers. C/. Atbildētāja norādīja, ka minētajā datumā pilnvara /pers. C/ tika izsniegta kā grāmatvedības pakalpojumu sniedzējam darbībām EDS sistēmā, un pieprasot no Valsts ieņēmumu dienesta patiesās minētā datumā izsniegtās pilnvaras kopiju, secināts, ka teksts ir absolūti identisks, tikai prasītāja lietā iesniegtā pilnvara ir papildināta ar tekstu par tiesībām pārstāvēt uzņēmuma intereses „visās attiecībās ar privātpersonām". Tāpat no oriģinālās pilnvaras redzams, ka uz tās ir atbildētājas zīmogs, taču prasītāja lietā iesniegtā pilnvara ir bez zīmoga, acīmredzami tā iemesla dēļ, ka vēlāk uzņēmuma zīmogs prasītājam nebija pieejams.

Šie fakti apelācijas instances tiesas ieskatā norāda uz to, ka gan 2015.gada 3.jūnija atbilde uz 2015.gada 8.maija pretenziju, gan lietā iesniegtā 2012.gada 13.decembra pilnvara izgatavotas tiesvedības vajadzībām, ir apšaubāmi dokumenti un nepierāda pušu vienošanos par darījuma būtiskām sastāvdaļām – pirkuma summu.

Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 8.februāra spriedumā lietā Nr.C33406316 /pers. E/ prasībā pret /pers. A/, ar trešo personu SIA „/Nosaukums A/', par šķīrējtiesas klauzulas atzīšanu par spēkā neesošu 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgumā fiksēts, ka /pers. E/ apliecinājis, ka 2015.gada 10.aprīļa kapitāla daļu pirkuma līgums, ne tajā norādītā darījuma summa (25 000 EUR) nekad nav iegrāmatota ne SIA /Nosaukums B/, ne atbildētājas grāmatvedības dokumentos (lietas 1.sējuma 31.–39.lapa).

Šo s /pers. E/ apgalvojumus apstiprina 2016.gada 30.aprīlī atbildētājas jaunās /amats/ /pers. G/ Valsts ieņēmumu dienestam iesniegtais un parakstītais 2015.gada pārskats, jo darījums par 25 000 EUR gada pārskatā nav norādīts un šīs saistības nav iegrāmatotas, jo dokumenta par saistību esību grāmatvedībā nav bijis (lietas 1.sējuma 161.–166.lapa).

[17] Kā objektīvs pierādījums lietā nav izmantojams 2015.gada 1.jūlija akts par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu, jo to prasītājs parakstījis pats ar sevi, proti, kā SIA /Nosaukums A/ pārstāvis un pats kā fiziska persona (lietas 1.sējuma 28.lapa).

Jānorāda, ka praksē šādi akti tiek sastādīti gada beigās, taču 2015.gada beigās prasītājs vairs nebija uzņēmuma /amats/, līdz ar to tika izvēlēts šāds datums, kas ir netipiski grāmatvedības kārošanas noteikumiem.

[18] Tādējādi apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas atzinumam, ka, neesot neapšaubāmiem pierādījumiem par darījuma summu (25 000 EUR), nav pamata konstatēt, ka prasītājs sev piederošās SIA /Nosaukums B/ 2845 kapitāldaļas, kas veido 100 % no sabiedrības pamatkapitāla, atsavināja atbildētājai par 25 000 EUR.

[19] Nepastāvot galvenajam parādam 25 000 EUR, nav pamata piedzīt likumiskos procentus 8469,39 EUR par laika periodu no 2015.gada 1.maija līdz 2019.gada 22.jūlijam.

Līdz ar to prasītāja prasība par parāda un procentu piedziņu ir noraidāma.

[20] Pirmās instances tiesa spriedumu pamatojusi ar apstākļiem, kas nodibināti pārbaudot iesniegtos pierādījumus, un piemērojusi atbilstošās materiālo un procesuālo tiesību normas, tā rezultātā prasītāja apelācijas sūdzības apmierināšanai nav pamata.

[21] Atbildētāja iesniegusi pretapelācijas sūdzību daļā, ar kuru atbildētājas labā nav piedzīti atlikušie ar lietas vešanu saistītie izdevumi 517,50 EUR apmērā, norādot, ka nepiekrīt tam, ka pirmās instances tiesa no advokātes izdevumiem piedzinusi tikai 50 %, pamatojot to ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu, no noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra, nevis no faktiski samaksātās summas. Tā kā noteiktā atlīdzināmā summa ir 2850 EUR, līdz ar to par advokāta piedalīšanos pirmās instances tiesā bija pamats piedzīt no prasītāja atbildētājas labā 50 % no 2850 EUR, t. i., 1425 EUR.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka atbildētājas pārstāve zvērināta advokāte Sandra Gorbenko iesniegusi 2019.gada 10.septembra rēķinu Nr.SG 9/9 par pārstāvību pirmās instances tiesā 1815 EUR (lietas 1.sējuma 136.lapa).

Ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu nosaka Civilprocesa likuma 44.pants. Atbilstoši minētā panta trešajai daļai, *ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu *atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 euro līdz 57 000 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 euro.*

Saskaņā ar minētā panta 1.^{1} daļu *par šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto atlīdzināmo izdevumu faktisko apmēru uzskata gan izdevumus, kuri jau ir samaksāti, gan izdevumus, par kuriem saskaņā ar advokāta un puses vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu ir*

izrakstīts rēķins.

Tā kā advokāte sniedza palīdzību atbildētājai arī apelācijas instances tiesā, līdz ar to apelācijas instances tiesa atzīst, ka advokāta palīdzības samaksai atlīdzināmi izdevumi to faktiskajā apmērā – 1815 EUR, kas piedzenami no prasītāja atbildētājas labā.

[22] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam no prasītāja valsts labā piedzenami iepriekš nesamaksātie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu, kuru apmērs pirmās instances tiesā ir 2,13 EUR, apelācijas instances tiesā 3,24 EUR, kopā 5,37 EUR atbilstoši lietā esošajai izziņai (lietas 1.sējuma 2.lapa). Prasītājs samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR (lietas 1.sējuma 61.lapa).

Līdz ar to no prasītāja valsts labā piedzenamā summa ir 2,17 EUR (2,13+3,24–3,20).

[23] Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.pantu (likuma grozījumi no 2021.gada 15.aprīļa, spēkā no 2021.gada 17.aprīļa) un Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu prasītājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 60 dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz norādīto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434.pantu, Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ par parāda un procentu piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā ar lietas vešanu saistītos izdevumus 1815 EUR.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,17 EUR.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama: saņēmējs Tiesu administrācija, konts Nr.LV51TREL2190458019000, reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, iemaksas mērķis: EKK 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C73519419.

Noteikt prasītājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 60 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā un iemaksājot drošības naudu 300 EUR.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Skudra

Tiesneses S.Maršāne

I.Belicka